

MOSAIC

Meggyötört táj, meggyötört kapcsolatok:
*a gazdálkodók küzdelme a társadalmi-ökológiai
rendszer helyreállításáért a vízhiánnyal sújtott
Homokhátságon*

Planetáris egészség a polikrízis idején
2026. március 19.

Boldizsár Megyesi (ESSRG-TK-Szl),
Hanna Acsády, Gergő Berta, Alexandra Czeglédi, György Pataki,
Fanni Sall, Kata Varsányi, (ESSRG)

András Király, Péter Kajner (WWF)

ESSRG
Environmental
Social Science
Research Group

www.mosaic-europe.eu

4,5 éves Horizon Europe kutatás (2023–2028)

- Milyen tényezők alapján alakítják a földhasználati döntéseket az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenését tapasztalva az érintettek?
- Hogyan befolyásolják ezek a globális változási folyamatok a gazdálkodói gyakorlatokat és a tájhasználat átalakulását?
- Miként élik meg a táj átalakulását a helyben élők?

A Homokhátságról

Duna-Tisza köze

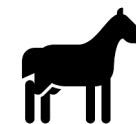
Fél-sivatagos táj

Szántók

Erdők, szőlők & gyümölcsösök

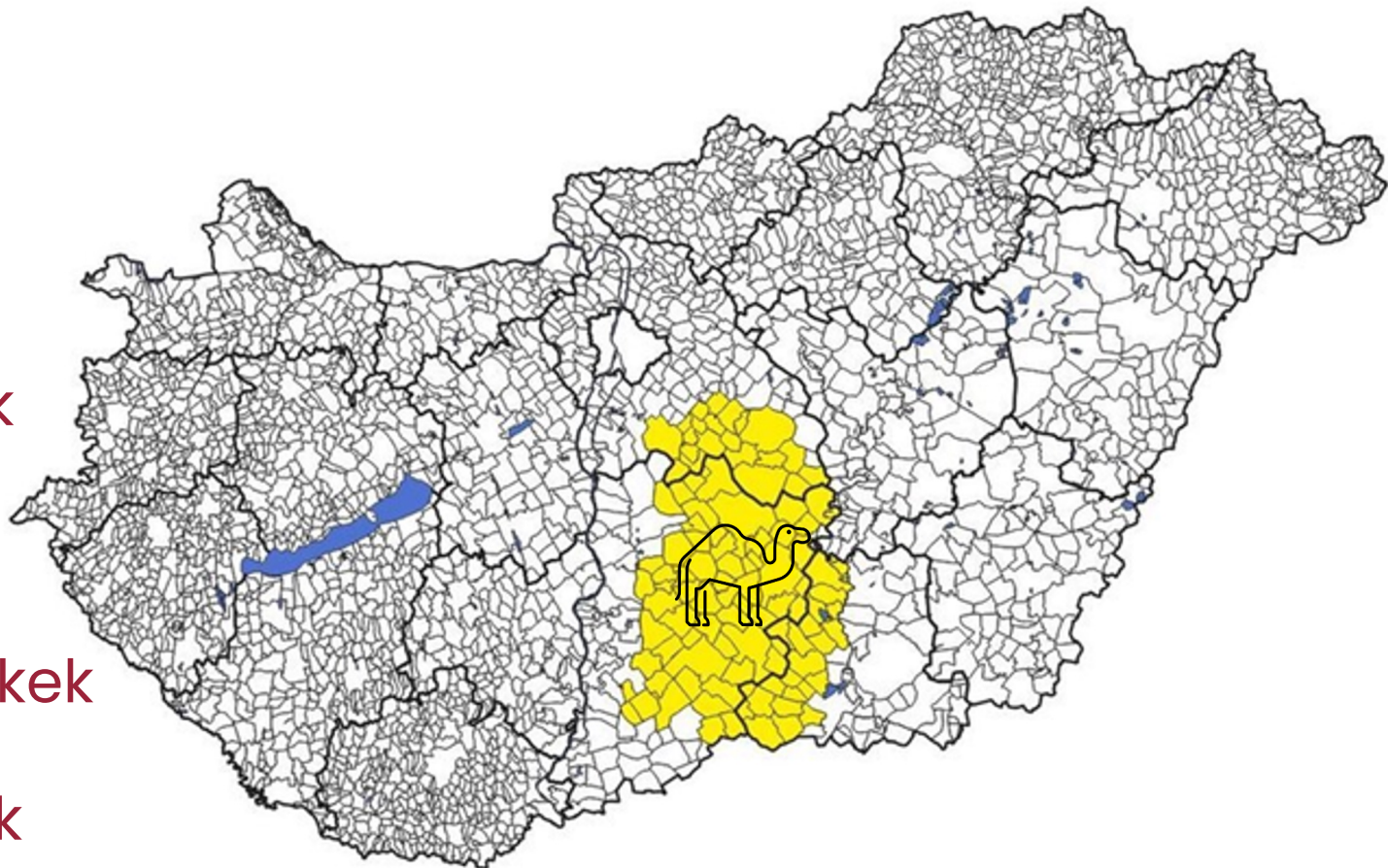
Állattenyésztés

Halas tavak, szikések, semlyékek

Rétek, legelők & homok dűnék

Mi okozza a kiszáradást?

Vízvezetés

Éghajlatváltozás

Bányászat

Jelenlegi mezőgazdasági gyakorlat

Erdősítés

A tó lángokban áll...

“Ez a lóúsztató, egy 40 hektáros tározó, és akkor bal oldalt látszik ez a tűzoltóautó, ott van egy út jobb oldalt, közvetlenül mellette, ami nincs kiégve, az a Dongércsatorna, és mellette, ami már égett rész, az maga a tó, igen, és a nádas is. *Ebben az volt a baj, hogy azok az állatok, mint a madarak elrepültek, de a fiókák nyilván nem. Azok az állatok, mint mondjuk a vaddisznó, meg az őz, a nádasban elbújtak, azok kijöttek, de akinek ilyen kicsi lába van, mint a sünnök, ők mind benmaradtak.*”

Módszereink:

Adatgyűjtés

- Félig strukturált interjúk (31+)
- Műhelyviták (6)
- Fotóhang (2)

Data analysis:

- abduktív elemzés (Thompson 2022)

VÍZHANG

a Homokhátság...

...repek és történetek Jász...

Vízhiány & közösség

Társadalmi folyamatok:

- ☐ Növekvő népesség
- ☐ Ingázás
- ☐ Mezőgazdaság szerepe

Természet és ember kapcsolata:

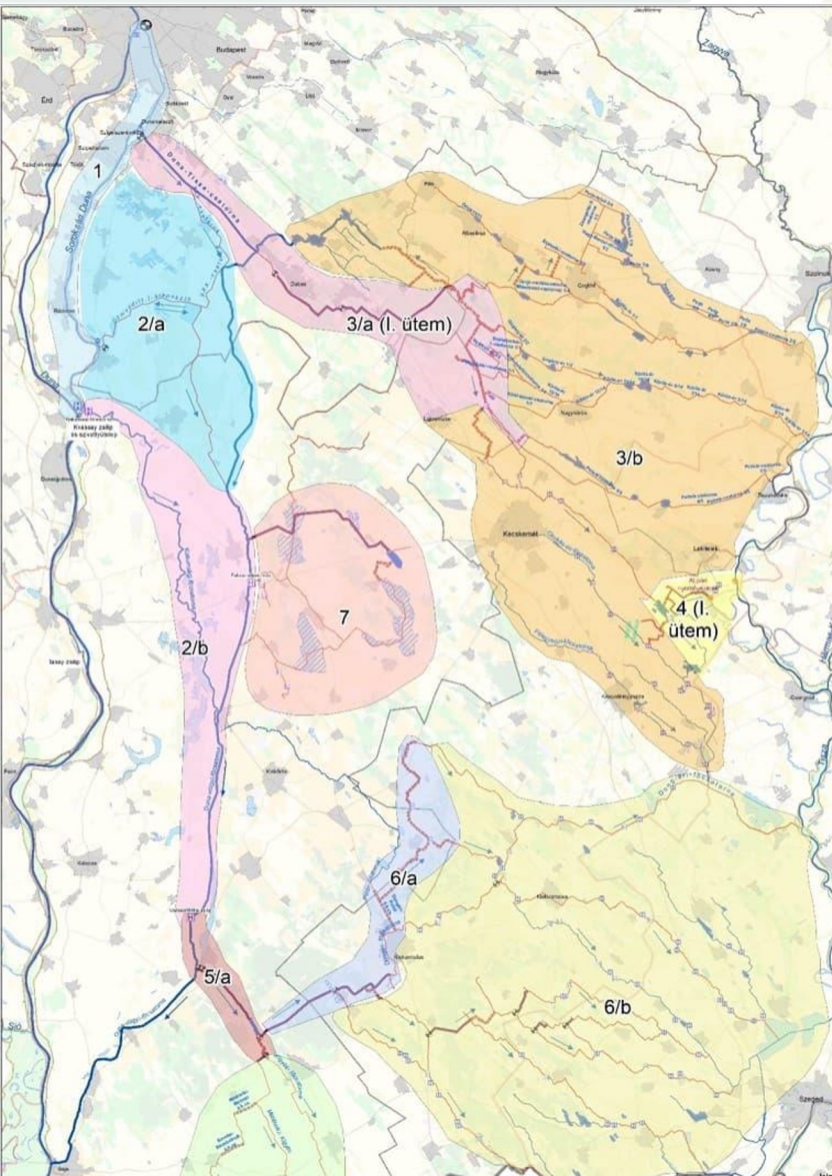
- ☐ Lakhatás
- ☐ Megélhetés
- ☐ Szabadidő

Fotóhang kiállítás

Szervezők: Kiskunok a vízért!, ESSRG

Támogatók: Helytörténeti és Faluvédő... et, MOSAIC projekt

Dunai vízpótlás

Új, természetalapú megoldások

General principles of regenerative agriculture

Understand your context

Improve soil quality and health

Improving water management

Biodiversity

Holistic decision making

Community

Gondoskodás

Záró gondolatok

A táj és a közösség együtt alakulnak

A gazdasági környezet a táj és a közösség egymásra hatása

Válasz nélkül maradt helyi közösség

Co-funded by the European Union

This work was co-funded by UK Research and Innovation (UKRI) under the UK government's Horizon Europe funding guarantee.

Project funded by

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Education,
Research and Innovation SERI

www.mosaic-europe.eu